

Секція 5. ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ СУЧАСНОГО МІСТА

Возний І. В., учитель історії

Харківська спеціалізована школа №155

Харківської міської ради Харківської області, Україна

ДУАЛЬНА ОСВІТА В НІМЕЧЧИНІ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ

Одним з перспективних напрямків реформування освітньої системи України є впровадження дуальної форми здобуття освіти. Це стало не тільки предметом обговорення у науковому середовищі, а й отримало урядову підтримку [1].

Історія становлення дуальної освіти є тривалою і суперечливою. Європейська професійна освіта своїм коріннями йде в середньовіччя. Аж до XVIII століття професійна освіта й навчання в європейських країнах практично не відрізнялися. Вони регулювалися правилами професійних об'єднань ремісників – гільдій. Під впливом низки причин – скасування системи гільдій, різних темпів індустріалізації, впливу політичних, філософських, культурних і релігійних чинників – у першій половині XX століття в країнах Європи сформувалися різні системи професійного навчання. Значний вплив на формування моделей професійної освіти й навчання в європейських країнах також спричинили культурні цінності, традиції та національний менталітет. Таким чином, сформувалися три класичні системи: модель ліберального ринку у Великобританії, державно-регульована модель у Франції й дуальна корпоративна модель Німеччини.

Особливий інтерес викликає історія становлення й розвитку дуальної корпоративної системи професійної освіти й навчання в Німеччині. Професійна освітня підготовка залишалася в рамках ремесла аж до XIX століття, коли почала формуватися система ремісничих професій.

На формування дуальної моделі особливо вплинула діяльність німецького педагога Георга Кершенштайнера, який у своїх працях сконцентрувався на вирішенні таких питань, як розвиток системи професійної освіти й ролі освіти у вихованні громадян. Своєю діяльністю він сприяв перетворенню додаткової освіти в повноцінну професійну школу.

Одним з перших нормативних документів, що регулюють систему професійної освіти й навчання в Німеччині, був промисловий закон, ухвалений у 1869 р. У Північнонімецьких землях була введена обов'язкова освіта для неповнолітніх з метою вдосконалення робочих навичок. Наступними кроком було залучення до освітнього процесу палат кваліфікованих ремісників, на які покладался обов'язок здійснення нагляду за професійним ремісничим навчанням. Закон з регулювання діяльності ремісників, прийнятий у 1897 р. під тиском руху малого бізнесу, став

основою сучасного законодавства про дуальну систему професійної освіти й навчання в Німеччині. У 1920 р. введено обов'язкове професійне навчання для комерційних професій. Але вся законодавча база в сфері професійної освіти й навчання до певного моменту залишалася розрізною. У рамках єдиного федерального документу – Закону про професійне навчання – різні нормативні акти були об'єднані в 1969 р. Основи законодавства, закладені наприкінці ХІХ ст., були доповнені положеннями про участь держави й профспілок у реалізації дуальної системи професійної освіти й навчання. Із цього моменту відбувається постійне відновлення законодавства в даній сфері. Так, у період 1969-1990 рр. поступово було оновлено 229 з 375 правил навчання, в 2005 р. проведено загальне відновлення Закону про професійне навчання [2].

Таким чином, дуальна система професійної освіти й навчання, що має давню традицію в Німеччині, постійно модернізується. Її ефективність і гнучкість забезпечує ряд факторів, насамперед, шкільна система, що підтримує дуальну модель. Також велике значення має німецька традиція лояльності держави до компаній, що самостійно реалізують дуальну модель професійної освіти й навчання.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-pidgotovki-fahivciv-za-dualnoyu-formoyu-zdobuttya-osviti> (дата звернення 21.04.2019).
2. Berufsbildungsgesetz. URL : http://www.gesetze-im-internet.de/bbig_2005/ (дата звернення 21.04.2019).

Dorota Rancew-Sikora

Dr hab., prof. nadzwyczajny
Uniwersytet Gdański, Polska

PRZYKŁAD WSPÓLNYCH BADAN TERENOWYCH STUDENTÓW I PRACOWNIKÓW

Po wieloletniej przerwie socjologowie z Instytutu Filozofii, Socjologii i Dziennikarstwa Uniwersytetu Gdańskiego wznowili pomysł corocznych wspólnych wyjazdów studentów i pracowników na badania terenowe. Wybór miejsca nie był łatwy, choć został przyjęty jednogłośnie. Wybrano Mierzeję Wiślaną, która w przeciwieństwie do otaczających ją regionów i subregionów do tej pory nie była przedmiotem badań socjologicznych. Nie bez znaczenia było położenie i nadmorski charakter miejsca, a także względnie nieduża odległość od Gdańska. Ten fakt był znaczący nie tylko ze względów organizacyjnych, ale także ze względu na cel, jaki sobie postawiliśmy: przybliżyć środowisko uniwersyteckie do sąsiadujących społeczności. Stosunkowo bliska Mierzeja